

O rezerwach przyrody w województwie śląskim

rez. przyrody Las Murkowski (m. Katowice)

- wodne - 2 rezerваты - „Dolina Żabnika” i „Łęczczok”,
- torfowiskowe - 1 rezerwat - „Rotuz”,
- przyrody nieożywionej - 4 rezerваты, np. „Góra Zborów”,
- faunistyczne - 2 rezerваты - „Żubrowisko” i „Wisła”,
- florystyczne - 3 rezerваты, np. „Ochojec”.

rez. przyrody Rotuz (gm. Chybie i m. Czechowice-Dziedzice)

„Rozwój turystyki i ochrona przyrody nie muszą się wzajemnie wykluczać – wręcz przeciwnie, im lepiej razem zadamy o nasze cenne przyrodniczo miejsca, tym staną się bardziej atrakcyjne, zarówno dla mieszkańców naszego regionu, jak i turystów. Jeśli będziemy o nie świadomie dbać i szanować zasady ustalone w celu ich ochrony, będą nam one służyć przez wiele pokoleń”

- Mirosława Mierczyk-Sawicka
Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach.

W województwie śląskim znajduje się 65 rezerwatów przyrody, zajmujących łączną powierzchnię 4534,8 ha. Stanowi to 0,37% powierzchni regionu. Największą grupę stanowią rezerваты leśne, które najliczniej występują w Beskidach oraz na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Dodatkowo możemy wyróżnić takie rodzaje rezerwatów:

rez. przyrody Łęczczok (gm. Nędza i m. Racibórz)

Najstarsze rezerваты to „Borek” i „Wielki Las” utworzone 19 marca 1953 r. znajdujące się w powiecie częstochowskim. Najmłodszy rezerwat to „Cisy Przybynowskie” w gminie Żarki w powiecie myszkowskim. Rezerwat został utworzony zarządzeniem z dnia 6 sierpnia 2015 r.

Największą powierzchnię spośród śląskich rezerwatów zajmuje „Żubrowisko” w powiecie pszczyńskim – 744,77 ha, natomiast najmniejszym rezerwatem jest „Bukowa Góra” 1,06 ha w powiecie kłobuckim. Tylko jedenaście rezerwatów ma powierzchnię większą niż 100 ha.

#ChronimyRezerваты

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W KATOWICACH

rez. przyrody Romanka (gm. Jeleśnia i Węgierska Góra)

#ChronimyRezerваты to kampania edukacyjna, która ma na celu kształtowanie świadomości ekologicznej i właściwych postaw względem przyrody, szczególnie w odniesieniu do ochrony rezerwatów przyrody. Działania zakładają przeprowadzenie spotkań informacyjno-edukacyjnych o zasadach obowiązujących w rezerwach w najbardziej uczęszczanych obiektach tego typu w województwie śląskim oraz warsztatów w szkołach. Potrzeba przeprowadzenia akcji wynika ze zwiększającej się presji człowieka na rezerваты przyrody i liczne przypadki naruszania obowiązujących w nich zakazów.

Wydawca:

Plac Grunwaldzki 8-10, 40-127 Katowice
sekretariat@katowice.rdos.gov.pl, 32 420 68 01
www.gov.pl/web/rdos-katowice/

Opracowanie: Natalia Zapala
Korekta merytoryczna: Przemysław Skrzypiec,
Adam Jurzykowski, Marlena Miłoch
Autorzy zdjęć: Adam Jurzykowski, Marlena Miłoch,
Adam Skwara

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.
Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Czym jest rezerwat przyrody?

Rezerwat przyrody to jedna z najwyższych form ochrony przyrody. Są to „małe parki narodowe”, na terenie których chroni się całość elementów przyrodniczych - wszystkie rośliny, zwierzęta oraz wszelkie naturalne procesy przyrodnicze.

Snieżyczka przebiśnieg,
rez. przyrody Dziobaki (gm. Ujszoły)

rez. przyrody Romanka
(gm. Jeleśnia i Węgierska Górką)

rez. przyrody Jeleniak-Mikuliny (gm. Koszęcin)

Rezerваты przyrody są szczególnymi obszarami, które co do zasady są wyłączone z ingerencji człowieka. Obecność ludzi może zakłócić naturalne procesy, które zachodzą w chronionym ekosystemie. Dlatego też udostępniane do zwiedzania są tylko wybrane rezerваты i wyłącznie po konkretnych i jasno wskazanych trasach.

W województwie śląskim znajduje się 65 rezerwatów przyrody i dotychczas w niecałej połowie obiektów wyznaczone zostały szlaki turystyczne. Pozostałe rezerваты przyrody są niedostępne i nie wolno do nich wchodzić ze względu na dobro przyrody, ale także ze względów bezpieczeństwa.

Aby chronić wyjątkowe walory przyrodnicze, na obszarze rezerwatu obowiązują szereg zakazów - ustawa o ochronie przyrody wprowadza ich 27. Obowiązują one po to, aby dać wolność przyrodzie, nie po to, by ograniczać naszą aktywność turystyczną czy zainteresowania.

Przebywając w rezerwacie, jesteś w szczególnym miejscu, dlatego też zachowuj się w szczególny sposób!

Łąka krokusowa,
rez. przyrody Łęczczok (gm. Nędza i m. Racibórz)

„Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi”.

Art. 13 ustawy o ochronie przyrody.

rez. przyrody Kępina (gm. Irządze)

Cis pospolity,
rez. przyrody Cisy k. Sierakowa (gm. Ciasna)

Wstęp

Udostępnienie rezerwatu do ruchu turystycznego to kompromis pomiędzy skuteczną ochroną przyrody a potrzebami turystyki. Jednak pamiętaj, że możesz poruszać się tylko na wyznaczonych szlakach, jeśli takich nie ma – nie wchodz do rezerwatu. Co ważne, sprawdź, czy poza ruchem pieszym dopuszczone zostały inne formy aktywności – wspinaczka skałkowa, poruszanie się na rowerze, konno, czy w rezerwach górskich na nartach. Wyjątki w tym zakresie może wprowadzić regionalny dyrektor ochrony środowiska.

rez. przyrody Łęg nad Młynówką (gm. Ciasna)

Nie niszczyć i nie śmieć

Pozostaw to miejsce takie, jakie je zastałeś! Pamiętaj, że w rezerwacie nic po sobie nie zostawiamy i nie niszczymy otaczającej nas przyrody. Nie możemy też niczego ze sobą zabrać, dlatego wykluczone jest zbieranie grzybów, jagód, malin i innych owoców, ale też wnoszenie drewna. Nie dokarmiaj również zwierząt zamieszkujących to miejsce - w ten sposób przyczyniasz się do ich uzależnienia od człowieka.

Wypas kóz,
rez. przyrody Góra Zborów (gm. Kroczyce)

Żubr europejski,
rez. przyrody Zubrowsko
(m. Pszczyna i gm. Bojszowy)

Pies

Na wycieczkę po rezerwacie nie zabieraj ze sobą psa. Pupil prowadzony nawet na smyczy, wydaje odgłosy, a przede wszystkim na długi czas pozostawia po sobie zapach, dlatego może on swoją obecnością spłoszyć dzikie zwierzęta.

rez. przyrody Sokole Góry (gm. Olsztyn)

Cieszyńska wiosenna,
rez. przyrody Skarpa Wiślicka (m. Skoczów)

Odpoczynek

Cisza. To po dźwięki natury lub jej wymowną ciszę wybieramy się na wycieczkę po rezerwacie, dlatego uszanuj zastały tam rytm przyrody. Odpoczywaj w miejscach do tego wyznaczonych. Miejsce do biwakowania i palenia ogniska znajdź poza obszarem chronionym!

Jaskinie i skały

Wspinaczka skałkowa możliwa jest tylko w wyznaczonych do tego miejscach i zgodnie ze ściśle określonymi zasadami. Ze względu na ochronę nietoperzy oraz z uwagi na swoje bezpieczeństwo nie wchodz do jaskiń. W rezerwach przyrody w województwie śląskim obowiązuje całoroczny zakaz wstępu do tych obiektów - wyjątek stanowi Jaskinia Głęboka (rez. przyrody Góra Zborów) udostępniona na zasadach szczególnych.

Brama Twardowskiego,
rez. przyrody Parkowe (gm. Janów)

Apel

Łamiąc zakazy, szkodzimy środowisku i niszczymy nasze wspólne dziedzictwo, ale też narażamy się na kary – w postaci grzywny lub aresztu. Będąc świadkiem ich naruszania – zgłoś to odpowiednim służbom (straży miejskiej, straży leśnej, policji).

W rezerwacie przyrody pierwszeństwo ma zawsze natura!
Jako turysta uszanuj to i stosuj się do obowiązujących zasad.

Wykaz rezerwatów i informacji na temat ich udostępnienia znajdziesz na

